

Pandemie, economie, psychologie

Column

Peter de Keyzer

Zullen de Olympische Spelen in Tokio volgende zomer plaatsvinden? Pakweg een maand of twee maanden geleden had zowat iedereen positief geantwoord. Begin deze Forum. week heb ik die vraag als een kleine peiling op Twitter geplaatst. Er hebben evenveel mensen positief als negatief geantwoord. De moderne Olympische Spelen zijn enkel nog maar geannuleerd tijdens de wereldoorlogen. Dat geeft de denken over de grootte van de huidige uitdaging.

De wereldwijde verspreiding van de besmettelijke ziektes staat al vele jaren in de risicohitlijsten van de instellingen als het IMF, de Wereldbank en het World Economic Forum. Dat bleef vooral een theoretisch risico. In een wereld die steeds meer verbonden is door handel, productie, nieuws, financiële markten en toerisme kan de verspreiding van een besmettelijke ziekte gigantische gevolgen hebben. Vandaag krijgen wij daar een voorproefje van. De impact van besmettelijke ziektes op de maatschappij verloopt dan ook via drie grote kanalen: epidemiologie, economie en psychologie.

Eerst en vooral zijn er de gevolgen voor de patiënten, mensen die de ziekte doormaken en er in sommige gevallen aan overlijden. Zoals het er nu naar uitziet, is Covid-19 besmettelijker dan griep maar niet veel dodelijker. Laat ons niet vergeten dat de griep ook elk jaar dodelijke slachtoffers eist. In het seizoen 2017-18 stierven wereldwijd naar schatting 650.000 mensen aan de seizoensgriep. Het probleem met de nieuwe ziekte Covid-19 is dat mensen zonder schijnbare symptomen toch anderen kunnen besmetten. Uitgerekend dat maakt het moeilijk met gerichte maatregelen te werken. Het vereist de radicale quarantaine van hele regio's.

Dat leidt dan ook rechtstreeks tot de tweede grote groep gevolgen: de economische. Wie goed oplet, hoort de wereldwijde economie met gierende banden tot stilstand komen. Van Apple tot Bol.com melden bedrijven dat hun leveringen uit China en Azië ernstig verstoord zijn. Het vliegverkeer tussen China en de rest van de wereld ligt in sommige gevallen stil. Zeker nu het virus ook Europa heeft bereikt, zullen de gevolgen voor de Europese en de wereldeconomie aanzienlijk zijn. Het recentste vergelijkingspunt is de SARS-epidemie in 2003. De impact wordt deze keer vele malen groter. In 2003 was de Chinese economie goed voor nauwelijks 4 procent van de wereldeconomie, vandaag is het land de op een na grootste economie, goed voor bijna 20 procent van de wereldeconomie. Die wordt bovendien getroffen op een moment dat er nauwelijks nog middelen zijn om de economie te stimuleren. De rente in Europa staat nog altijd op nul procent en de schulden en tekorten van de overheid zijn nu al torenhoog.

Het derde doorgeefluik van een pandemie is de massapsychologie. Die valt veel moeilijker in kaart te brengen, laat staan te beheersen. Mensen zijn van nature heel vatbaar voor negatief nieuws en rampspoed. Negatief nieuws lijkt altijd geloofwaardiger dan geruststellende berichten, en het verspreidt bovendien sneller. Geruchten hebben niet veel nodig om te vervellen tot paniek. Van racistische incidenten tegen Aziaten tot Twitter als megafoon voor fake nieuws en geruchten. Er zijn nu al indicaties dat buitenlandse entiteiten via de megafoon van de sociale media de onrust aanwakkeren. Psychologie, epidemiologie en economie kunnen elkaar nog versterken.

Eén ding is zeker. We zullen de impact van deze wereldwijde uitbraak nog land voelen. Handel, toerisme en toeleveringsketens zullen nog langere tijd verstoord blijven, met aanzienlijke effecten op de wereldwijde economische groei. Er is misschien één klein lichtpunt. Op de langere termijn zullen landen nog meer beseffen dat hun eigen welvaart, groei en gezondheid sterk afhankelijk van anderen. Hopelijk komt er dan nauwere samenwerking en meer overleg. Voor de Olympische Spelen in Tokio komt dat allicht te laat.

Peter De Keyzer - Managing partner Growth Inc.